

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA w ŁODZI**

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-4(11)10/RB

Łódź, dnia 09 lipca 2010 r.

DECYZJA Nr RŁO 17/2010

- I.** Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Dz. U. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 i ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, al. Jerozolimskie 94, 00-807 Warszawa

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), bezprawne działanie Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, polegające na zamieszczeniu obligatoryjnych postanowień umowy o kredyt konsumencki odnoszących się do zasad i terminów spłaty kredytu, opłat i prowizji oraz innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu, informacji o pozostałych kosztach, do których zapłaty zobowiązany jest konsument w związku z zawartą umową, informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta, informacji o innych kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z niewykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym o kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty, kosztach sądowych i postępowania egzekucyjnego w załącznikach do umowy o nazwach „*Harmonogram spłat*”, „*Tabela Opłat i Prowizji*”, „*Informacja o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego*” a nie w umowie „*Umowa o pożyczkę*”, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt. 3, 5, 8, 10, 13 ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) **i nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

- II.** Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Dz. U. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 i ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), bezprawne działanie Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, polegające na zamieszczeniu we wzorcu umów pod nazwą „Umowa o pożyczkę”, postanowienia które narusza art. 14 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2010 r., Nr 81, poz. 530) tj.: „*Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazanie przez Bank informacji stanowiących tajemnicę bankową: 1) biurom informacji gospodarczej, działającym na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.)*” i **nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **nakłada się** na Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, **karę pieniężną** w wysokości 374.341 zł. (słownie: trzysta siedemdziesiąt cztery tysiące trzysta czterdzieści jeden złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt I sentencji niniejszej decyzji;
2. **nakłada się** na Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, **karę pieniężną** w wysokości 155.975 zł. (słownie: sto pięćdziesiąt pięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt pięć złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

postanawia się **obciążyć** Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, **kosztami** postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanego w punkcie I i II sentencji niniejszej decyzji oraz zobowiązać Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w wysokości 16,95 zł. (słownie: szesnaście złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy).

Uzasadnienie

W dniu 04 listopada 2009 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezesem Urzędu”), wszczął postępowanie wyjaśniające, w celu wstępnego ustalenia, czy na rynku udzielania pożyczek bądź kredytów konsumenckich przez banki za pośrednictwem kanałów porozumiewania się na odległość miało miejsce naruszenie

chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach oraz czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na podstawie analizy materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania Prezes Urzędu stwierdził, że mogło dojść do naruszenia przez Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (zwaną dalej również „Przedsiębiorcą” lub „Bankiem”) art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”).

W związku z ustaleniami dokonanymi w postępowaniu wyjaśniającym Prezes Urzędu postanowieniem Nr 1/61-4/10 (dowód: karty Nr 1-2) z dnia 23 marca 2010 r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Bank, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na:

- bezprawnym działaniu poprzez zamieszczenie obligatoryjnych postanowień umowy o kredyt konsumencki odnoszących się do zasad i terminów spłaty kredytu, opłat i prowizji oraz innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu, informacji o pozostałych kosztach, do których zapłaty zobowiązany jest konsument w związku z zawartą umową, informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta, informacji o innych kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z niewykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym o kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty, kosztach sądowych i postępowania egzekucyjnego w załącznikach do umowy o nazwach „*Harmonogram spłat*”, „*Tabela Opłat i Prowizji*”, „*Informacja o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego*” a nie w umowie „*Umowa o pożyczkę*”, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 pkt. 3, 5, 8, 10, 13 ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o kredycie konsumenckim”),
- bezprawnym działaniu poprzez zamieszczenie we wzorcu umów pod nazwą „*Umowa o pożyczkę*”, postanowienia które narusza art. 7 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 50, poz. 424 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych”) tj.: „*Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazanie przez Bank informacji stanowiących tajemnicę bankową: 1)biurom informacji gospodarczej, działającym na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.)*”.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Bank w piśmie z dnia 12 kwietnia 2010 r. odniósł się do postawionych mu zarzutów. Przedsiębiorca stwierdził, że nie naruszył art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim gdyż, „*Harmonogram spłat*”, jako załącznik do „*Umowy o pożyczkę*” jest zawsze przygotowywany dla konkretnej umowy pożyczki i konkretnego pożyczkobiorcy. Powyższy dokument jest uzgodniony indywidualnie z konkretnym pożyczkobiorcą, gdyż to on przykładowo ustala dzień miesiąca, w którym dokonuje spłaty zobowiązania. Potwierdzeniem indywidualnego uzgodnienia jest złożenie podpisu pod powyższym dokumentem zarówno przez konsumenta jak i przez Bank. Zdaniem Banku takie zachowanie wzmacnia pozycję konsumenta.

Odnosząc się do naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim Bank podniósł, iż zamieścił wszystkie wskazane w nim opłaty we wzorcu umów „*Umowa o pożyczkę*”.

W odniesieniu do naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim Bank wskazał, iż załącznikiem do wzorca umów „*Umowa o pożyczkę*” nie jest cała treść „*Tabeli Opłat i Prowizji*”, ale jedynie wyciąg w zakresie dotyczącym opłat, jakie może

ponieść pożyczkobiorca w związku z udzieloną pożyczką. Tabela powyższa zawiera inne opłaty, które konsument może ponieść, niż te wymienione w „Umowie o pożyczkę”. Wydawana jest jako ogólne warunki umowy dla wszystkich klientów Banku. Gdyby Bank chciał ją indywidualnie negocjować z każdym konsumentem, musiałaby stworzyć odrębną „Tabelę Opłat i Prowizji” dla każdego klienta. Takie unormowanie byłoby niemożliwe do obsługi administracyjnej i systemowej przez jakikolwiek bank oraz pociągałoby znaczne koszty. Indywidualne uzgadnianie wymienionej wyżej tabeli oznaczałoby dla konsumentów brak możliwości porównania ofert banków pod względem cenowym, gdyż ostateczny kształt opłaty przybierałyby dopiero w momencie podpisania umowy i do tego momentu nie znalazłyby oni ceny za usługę Banku. Poza tym, zamieszczenie w „Umowie o pożyczkę” powyższej tabeli, nie pozbawiało Banku możliwości jej zmiany. „Tabela Opłat i Prowizji” jest dołączana do umowy, więc klient nie ma problemu, aby się z nią zapoznać.

Odnosząc się do naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim Bank wskazał, iż informacja o skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta znajduje się w przekazanej „Umowie o pożyczkę”.

Odnosząc się do naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim Bank podniósł, iż załącznik pod nazwą „Informacja o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego” został przygotowany i wprowadzony z myślą o konsumentach. Jego postanowienia nie mogą być indywidualnie uzgadnianie z klientami, ponieważ wysokość opłat i kosztów nie jest ustalana ani przez Bank, ani przez konsumenta. W celu informowania klienta skuteczniejsze było stworzenie dodatkowego załącznika, właśnie po to by konsument nie musiał ich szukać w „Umowie o pożyczkę”. Przyjęcie powyższego zarzutu oznaczałoby, iż zgodnie z art. 385¹ § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16. poz. 93, ze zm. – zwanej dalej – „k.c.”), postanowienia zawarte w wyżej wymienionym załączniku nie wiążą konsumenta, ponieważ nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione – konsument nie miał wpływu na ich treść. Koszty powyższe wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów.

W przypadku zarzutu zamieszczenia we wzorcu umów „Umowa o pożyczkę” postanowienia, które narusza art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych, Bank podniósł, iż jego intencją nie było przekazywanie do biur informacji gospodarczej informacji o szerszym zakresie i w innych przypadkach niż przewiduje to cytowana wyżej ustawa. Gdyby zaszła potrzeba przekazania informacji do wymienionych wyżej biur, Bank uczyni to jedynie w przypadku spełnienia przesłanek określonych art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i w zakresie wskazanym w art. 2 cytowanej ustawy. Bank jednakże wyraził wolę zmiany przedmiotowego postanowienia. (dowód: karty Nr 45 – 48).

Pismem z dnia 08 czerwca 2010 r. (data wpływu – 18 czerwca 2010 r.) Bank przedstawił dodatkowe wyjaśnienia i stanowisko odnośnie przedstawionych zarzutów, (dowód: karty 122 – 125).

Odnosnie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim Bank podtrzymał stanowisko o jego bezzasadności.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim Przedsiębiorca podtrzymał stanowisko wskazane w piśmie 12 kwietnia bieżącego roku.

Odnosząc się do naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim Bank podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko.

Odnosnie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim Przedsiębiorca zadeklarował wprowadzenie do wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami dodatkowego postanowienia w następującym brzmieniu: „*W przypadku spłaty pożyczki przed terminem pożyczkobiorca nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania za okres po spłacie pożyczki.*”. Bank zobowiązał się także do wprowadzenia w życie powyższego postanowienia w terminie do dnia 31 sierpnia 2010 r.

Odnosnie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim Przedsiębiorca zobowiązał się do włączenia w terminie do dnia 31 sierpnia 2010 r. do „*Umowy o pożyczkę*” treść obecnego załącznika „*Informacja o kosztach sądowych i kosztach postępowania egzekucyjnego.*”.

W odniesieniu do zarzutu zamieszczenia postanowienia umownego, które narusza art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych Bank skonkretyzował zawartą we wcześniejszym piśmie deklarację do zmiany zakwestionowanego postanowienia. Obecnie Przedsiębiorca prowadzi działania zmierzające do uwzględnienia w stosowanych wzorcach umów przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2010 r., Nr 81, poz. 530), która weszła w życie w dniu 14 czerwca 2010 r.. Bank, wobec powyższego, zamierza wprowadzić w stosowanych wzorcach umów następujące postanowienie „*Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazanie przez Bank informacji stanowiących tajemnicę bankową biurom informacji gospodarczej, działającym na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81. poz. 530) w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 4 tej ustawy, po spełnieniu warunków określonych w art. 14 tej ustawy.*”. Bank zobowiązał się do wprowadzenia w życie powyższego postanowienia w terminie do dnia 31 sierpnia bieżącego roku.

W 2009 r. całkowity przychód Banku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł (*tajemnica Przedsiębiorstwa*) zł., w tym obrót obliczony, jako suma kwot wykazanych w następujących pozycjach rachunku zysków i strat banku: przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu prowizji i sumy wyniku na operacjach finansowych i wyniku z pozycji wymiany wyniósł (*tajemnica Przedsiębiorstwa*) zł. (dowód: karty Nr 50 – 54).

Wskazane powyżej postanowienia umowne Przedsiębiorca stosuje w obrocie z konsumentami co najmniej od dnia 1 grudnia 2009 r.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 0000305178 do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy (dowód: odpis karta Nr 33-43). Bank prowadzi działalność gospodarczą polegającą między innymi na udzielaniu kredytów konsumenckich.

Przedmiotem analizy Prezesa Urzędu w ramach niniejszego postępowania był wzorzec umowy pod nazwą „*Umowa o pożyczkę*” wraz z załącznikami „*Harmonogram spłat*”, „*Tabela Opłat i Prowizji*”, „*Informacja o wysokości kosztów sądowych i postępowania egzekucyjnego*”. Jest to wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c.. Wzorcem umownym jest bowiem każde postanowienie umowne narzucone przez jedną stronę stosunku prawnego z wyłączeniem możliwości rzeczywistego wpływu drugiej strony na istnienie i treść tego postanowienia, a tym samym na kształt nawiązywanego stosunku prawnego [zob. np. F. Zoll, *Niedozwolone klauzule w umowach konsumenckich*. (wprowadzenie do tłumaczenia dyrektywy nr 93/13 o niedozwolonych klauzulach w umowach konsumenckich), KPP 1993, nr 2, s. 191 i n.].

Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności: umowę pożyczki.

We wzorcu umowy pn. „Umowa o pożyczkę” Bank nie umieścił wymaganych prawem informacji odnoszących się do: zasad i terminów spłaty kredytu, opłat i prowizji oraz innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu, informacji o pozostałych kosztach, do których zapłaty zobowiązany jest konsument w związku z zawartą umową, informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta, informacji o innych kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z niewykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym o kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty, kosztach sądowych i postępowania egzekucyjnego. Dane powyższe zostały zawarte w załącznikach do wskazanej wyżej umowy.

We wzorcu umowy Przedsiębiorca ustalił jednostronnie postanowienie o treści „Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazanie przez Bank informacji stanowiących tajemnicę bankową: 1) biurom informacji gospodarczej, działającym na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.)”.

Art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim określa zakres informacji, które muszą zostać zawarte w umowie o kredyt konsumencki. Zgodnie z jego brzmieniem powinna ona zawierać następujące dane: imię, nazwisko konsumenta i jego adres oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy, a gdy kredytodawcą jest osoba prawna - także określenie organu, który zarejestrował działalność kredytodawcy, i numer w rejestrze, pod którym kredytodawca został wpisany, wysokość kredytu, zasady i terminy spłaty kredytu, roczną stopę oprocentowania oraz warunki jej zmiany, opłaty i prowizje oraz inne koszty związane z udzieleniem kredytu, w tym opłatę za rozpatrzenie wniosku kredytowego oraz przygotowanie i zawarcie umowy kredytowej, zwaną dalej "opłatą przygotowawczą", będące elementem całkowitego kosztu kredytu, oraz warunki ich zmiany, informację o całkowitym koszcie kredytu i rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 2, sposób zabezpieczenia, jeżeli umowa je przewiduje, oraz opłaty należne kredytodawcy z tego tytułu, informację o pozostałych kosztach, do których zapłaty zobowiązany jest konsument w związku z zawartą umową, informację o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument, informację o uprawnieniu i skutkach przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta, informację o terminie, sposobie i skutkach wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy przez konsumenta, o którym mowa w art. 11, informację o skutkach uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłaty kredytu, informację o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego oraz warunki jej zmiany, a także informację o innych kosztach ponoszonych przez konsumenta w związku z niewykonaniem przez niego zobowiązań wynikających z umowy, w tym o kosztach upomnień lub wezwań do zapłaty, kosztach sądowych i postępowania egzekucyjnego.

W art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych określono przesłanki, które muszą zostać spełnione, aby przedsiębiorca mógł przekazać do biura informację gospodarczą o zobowiązaniu albo zobowiązaniach konsumenta. Jest to możliwe wyłącznie wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) zobowiązanie albo zobowiązania wobec tego przedsiębiorcy powstały z tytułu umowy o kredyt konsumencki lub umowy o przewóz osoby w regularnej komunikacji publicznej;
- 2) łączna kwota zobowiązań konsumenta wobec przedsiębiorcy wynosi co najmniej 200 złotych;
- 3) świadczenie albo świadczenia są wymagalne od co najmniej 60 dni;

4) upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez przedsiębiorcę listem poleconym, na adres do korespondencji wskazany przez konsumenta, a jeżeli konsument nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zameldowania konsumenta na pobyt stały lub czasowy, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

W dniu 14 czerwca 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2010 r., Nr 81, poz. 530 – zwana dalej „ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych”). Zgodnie z jej art. 69 traci moc ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424, ze zm.).

W art. 14 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych określono przesłanki, które muszą zostać spełnione, aby przedsiębiorca mógł przekazać do biura informację gospodarczą o zobowiązaniu albo zobowiązaniach konsumenta. Jest to możliwe wyłącznie wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) zobowiązanie albo zobowiązania wobec tego przedsiębiorcy powstały z tytułu umowy o kredyt konsumencki lub umów, o których mowa w art. 187¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.);
- 2) łączna kwota wymagalnych zobowiązań dłużnika będącego konsumentem wobec wierzyciela wynosi co najmniej 200 złotych;
- 3) świadczenie albo świadczenia są wymagalne od co najmniej 60 dni;
- 4) upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Zgodnie z art. 104. ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 ze zm. – zwaną dalej „prawem bankowym”) bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Konsumentem w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c. w związku z art. 4 pkt. 12 tej ustawy). Za bezprawne działanie przedsiębiorcy uznaje się między innymi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.. Wskazany przepis zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie, czy w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację wskazanego w art. 1 ust. 1 celu tej ustawy, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów jest wobec tego, aby działania przedsiębiorców, którym zarzucono naruszenie jej przepisów, stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś interesu jednostki lub grupy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do przedsiębiorców chroni zatem konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem dotyczy potencjalnych klientów Banku, którzy korzystali lub mogli skorzystać z jego usług. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

W przedmiotowym postępowaniu Prezes Urzędu postawił Przedsiębiorcy zarzut stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezprawnym działaniu w związku z naruszeniem przepisów ustawy o kredycie konsumenckim i ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Takie działanie może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Tym samym dla stwierdzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek, jn.:

- 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- 2) działanie to jest bezprawne,
- 3) działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad. 1)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”) jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także współników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie

i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest przedsiębiorcą wpisanym pod numerem 0000305178 do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy. Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 15 września 2000 r. kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r., Nr 94, poz. 1037 ze zm.) z chwilą wpisu do rejestru spółka akcyjna uzyskuje osobowość prawną. Spółka ta prowadzi działalność gospodarczą w zakresie między innymi udzielania kredytów konsumenckich. Tym samym jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka** niezbędna dla uznania działań Banku za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona**.

Ad. 2)

Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby działanie to miało charakter bezprawny.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów (m.in. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 13 listopada 2007 r., XVII AmA 45/07). Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 267/2001). Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Zwrócił na to uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. XVIII AmA 32/05) wskazując, iż art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, (którego odpowiednikiem w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest art. 24 ust. 2), nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.

Praktyka opisana w punkcie I sentencji decyzji dotyczy naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez zredagowanie treści wzorca umowy w sposób niezgodny z art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie wymogu podawania w umowie informacji określonych w tym przepisie.

Ustawa o kredycie konsumenckim reguluje zasady i tryb zawierania umów o kredyt konsumencki, zasady ochrony konsumenta, który zawarł umowę o kredyt konsumencki, oraz obowiązki kredytodawcy lub podmiotu pośredniczącego w zawarciu umowy kredytowej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, przez umowę o kredyt konsumencki

rozumie się umowę, na mocy, której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. Ustawa określa wymagania, jakim muszą odpowiadać umowy o kredyt konsumencki, a także określa warunki wykonania tejże umowy. Ustawa reguluje również informacje, jakie muszą zawierać ogłoszenia oraz reklamy dotyczące kredytu konsumenckiego.

W wyroku z dnia 13 czerwca 2005 r. sygn. akt XVII Ama 30/04 Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził, co następuje „Przepis art. 4 ust. 2 ustawy kredycie konsumenckim określa zatem w sposób szczegółowy obowiązek kredytodawcy w zakresie informowania konsumenta. Obowiązek ten istniał od 19 września 2002 r., (...). Istotą stwierdzonej praktyki jest więc zaniechanie obowiązku poinformowania konsumenta w zakresie określonym w art. 4 ust. 2 pkt 8, 10, 11 i art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim, a nie praktyka wykonywania umów przez powoda. Należy zatem podzielić stanowisko Prezesa UOKiK, zajęte w zaskarżonej decyzji, że usunięcie skutków praktyki może nastąpić w drodze uzupełnienia umów z konsumentami, zawartych 19 września 2002 r. i później, o brakujące elementy. (...) Zdaniem sądu, skoro ustawodawca wyraźnie określił zakres niezbędnych danych, zawartych w umowie kredytu konsumenckiego, to oczywistym jego celem było zagwarantowanie konsumentowi wiedzy w tym zakresie, jako niezbędnej dla ochrony jego praw i interesów. Bez znaczenia jest przy tym, czy konsument z informacji tych uczyni użytek, czy nie.”

Również w wyroku z dnia 23 listopada 2005 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów sygn. akt XVII Ama 37/04, Gazeta Prawna 2005/229 str. 26, stwierdził, że „Bank powinien dostosować umowy pożyczek zawieranych z konsumentami do wymogów ustawy o kredycie konsumenckim. Umowa powinna informować konsumenta m.in. o całkowitym koszcie kredytu, rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, o pozostałych kosztach związanych z umową, o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, a także o skutkach niedotrzymania terminu i naruszenia zasad spłaty kredytu. Jeżeli konsument zalega z zapłatą dwóch pełnych rat kredytu, kredytodawca ma prawo wypowiedzieć umowę. Wcześniej powinien jednak wezwać konsumenta do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania. Termin wypowiedzenia umowy nie może być krótszy niż 30 dni.”

W wyroku z dnia 20 czerwca 2006 r. w sprawie o sygn. akt III SK 7/06 (OSNP 2007/13-14/207) Sąd Najwyższy stwierdził, iż obligatoryjne postanowienia umowy o kredyt konsumencki powinny być w umowie uzgodnione wyraźnie, wyczerpująco i bezpośrednio, a nie przez odesłanie do informacji zawartych we wzorcach umownych, regulaminach lub inaczej nazwanych ogólnych warunkach stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy zauważył, że umowa o kredycie konsumenckim, która nie została skonstruowana i zawarta z indywidualnym i bezpośrednim uzgodnieniem wszystkich obligatoryjnych postanowień wymienionych w art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, ale w tych istotnych sprawach (uzgodnieniach) odsyła do postanowień wzorca umownego (regulaminu kredytowania), traktując go jako „integralną” część umowy, nie spełnia wymagań określonych w tym przepisie, który ma jednoznaczną wymowę normatywną. Wymusza on bezpośrednio uwzględnienie w umowie konsumenckiej wszystkich informacji ważnych z punktu widzenia ochrony konsumenta, kreując prawo kredytobiorcy do pełnej wiedzy o zakresie jego praw i obowiązków określonych w umowie, bez konieczności poszukiwania tych istotnych informacji w załącznikach do umowy lub wzorcach umownych. Stanowisko takie wynika z zastosowania kategorycznej formuły w art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, który jednoznacznie stanowi, że umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać wszystkie ściśle określone w tym przepisie konkretne postanowienia. Nadaje to analizowanemu przepisowi charakter normatywny obligatoryjnego

nakazu zamieszczenia w umowie wszystkich istotnych postanowień umownych, które z woli ustawodawcy gwarantują konsumentowi prawo do wiedzy o zakresie jego praw i obowiązków określonych bezpośrednio w dokumencie umowy kredytowej, co uzyskuje się zarówno przez łatwość bezpośredniego dostępu do istotnych informacji kredytowych, jak i możliwość ich porównania na etapie kontraktowania z konkurencyjnymi ofertami innych kredytodawców. Wprawdzie nie ma przeszkód prawnych, aby umowa o kredyt konsumencki zawierała także załączniki w postaci regulaminów kredytowania, ale nie mogą one zastępować istotnych postanowień umownych określonych w art. 4 ust. 2, które powinny być uzgodnione na piśmie indywidualnie i bezpośrednio w dokumencie umownym.

Zgodnie z powyżej przytoczonymi orzeczeniami, umowy zawierane z konsumentami, do których zastosowanie mają przepisy ustawy o kredycie konsumenckim muszą zawierać minimum informacji wymaganych przez tą ustawę. Dodatkowo w sytuacji, gdy sposób postępowania zarówno konsumenta jak i banku w trakcie realizacji umowy reguluje ww. ustawa, umowa musi wyczerpująco przekazywać informacje umożliwiające postępowanie zgodnie z nakazami ustawy, a także umożliwiające weryfikację działań przedsiębiorcy. Ustalając katalog informacji, które musi zawierać umowa o kredyt konsumencki, ustawodawca wyszedł z założenia, że ich przekazanie zrównoważy deficyt informacji konsumenta w stosunkach z profesjonalistą. Pozwoli tym samym zrealizować podstawowy cel nałożenia na przedsiębiorców obowiązków informacyjnych, mianowicie umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru oraz orientację w sytuacji prawnej, w jakiej znalazł się na skutek zawarcia umowy [zob. J. Pisuliński, „Podstawowe założenia ustawy o kredycie konsumenckim” Prawo Bankowe z 2001 r., nr 6, s. 56].

Biorąc pod uwagę powołane w niniejszej decyzji orzeczenia, Prezes Urzędu stwierdził, że w sytuacji, gdy treść wzorca umowy nie zawiera wszystkich wymaganych przez ustawę o kredycie konsumenckim informacji, bez względu na to, czy będą one wykorzystywane w trakcie jej realizacji, oraz gdy warunki realizacji umowy zostały określone w sposób mniej korzystny niż określa je ustawa, Bank zawierając z konsumentami umowy na podstawie takiego wzorca narusza obowiązek nałożony prawem, przez co godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Dlatego też praktyka dotycząca sformułowania wzorca umowy w taki sposób, że nie zapewnia on minimalnej ochrony interesów konsumentów przez brak wymaganych prawem informacji lub podanie ich w sposób niepełny, jest bezprawna.

Przedmiotowa praktyka dotyczy informacji ważnych zarówno dla konsumentów, którzy chcą zawrzeć umowy, jak i tych, którzy je realizują. Tym samym zakwestionowana praktyka narusza interesy konsumentów, którzy na podstawie przedmiotowego wzorca zawarli i realizują umowy, a także przyszłych potencjalnych klientów Banku. Od momentu obowiązywania ustawy o kredycie konsumenckim, praktyka polegająca na niepodawaniu pełnych, wymaganych ustawą informacji jest bezprawna. Umowy mogą zawrzeć wszystkie osoby nią zainteresowane, a więc oferta zawarcia umowy pożyczki skierowana jest do nieograniczonej grupy konsumentów.

Odnosząc się do argumentów strony postępowania w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim zauważyć należy, iż ustawa ta nakłada obowiązek zamieszczenia informacji o zasadach i terminach spłaty kredytu w umowie, a nie w załączniku do niej. Prezes Urzędu nie kwestionował faktu, iż harmonogram spłat nie jest uzgadniany indywidualnie z konkretnym pożyczkobiorcą. Tym niemniej tak uzgodnione terminy spłat winny znaleźć się w samym dokumencie umowy.

Odnosząc się do argumentów w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim Prezes Urzędu stwierdził, iż Bank zamieścił w „Umowie o pożyczkę” wskazane w tym przepisie opłaty, tym niemniej jednak nie umieścił warunków

ich zmiany. Za takie bowiem nie można uznać warunki zmiany opłat, które (jak wynika z kontekstu wzorca umów) pobierane są w trakcie trwania umowy o pożyczkę, a co za tym idzie nie są związane bezpośrednio z jej udzieleniem. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż powyższe postanowienie wzorca umowy nie spełnia wymogów określonych w cytowanym wyżej przepisie.

W stosunku do argumentów podniesionych przez Bank w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim Prezes Urzędu stwierdza, iż cytowany przepis wymaga, by w umowie o kredyt konsumencki umieścić informacje o wszelkich kosztach tegoż kredytu nie wymienione w punktach poprzedzających (także te, które konsument może, ale nie musi ponieść). W wyciągu z taryfy opłat i prowizji (a nie w umowie o kredyt konsumencki) znajdują się następujące opłaty mające związek z wykonaniem umowy kredytu konsumpcyjnego: opłata za przelew kwoty pożyczki na rachunek w innym banku lub SKOK, opłata za wydanie opinii bankowej, opłata za złożenie oświadczenia o kontynuacji umowy/Cofnięcie wypowiedzenia, opłata odnosząca się do Porozumienia/Aneksu do umowy kredytowej. Gdyby uznać, iż ze względów racjonalnych, logistycznych, czy nawet ekonomicznych powyższe koszty nie mogły być uzgadniane indywidualnie, to i tak, zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim, powinny być zamieszczone w tejże umowie. Celem nałożenia powyższych obowiązków na banki jest zapewnienie konsumentom możliwości porównania atrakcyjności i konkurencyjności kredytów oferowanych na rynku poprzez porównanie przede wszystkim ich rzeczywistych, efektywnych kosztów. Nie chodzi przy tym o kontrolę wysokości pobieranych przez banki odsetek, lecz o przeciwdziałanie "ukrywaniu" dodatkowych kosztów pod postacią rozmaitych opłat i prowizji, będących dotąd często zaskoczeniem dla konsumenta. Regulacja ustawy ma ukrócić nieuczciwe manipulacje kosztami kredytu. [zob. A. Myczkowska, *Będę wiedział, ile pożyczam i ile będę musiał oddać*, "Rzeczpospolita" z 26 kwietnia 2001 r., dział Ekonomia].

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez Bank w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, Prezes Urzędu stwierdził, że zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, jeżeli konsument spłaca kredyt przed terminem, wówczas w przypadku: kredytu oprocentowanego – nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania za okres po spłacie kredytu. Unormowania powyższego odnoszącego się do skutków przedterminowego spłacenia nie można odnaleźć we wzorcu umów „Umowa o pożyczkę”. Prezes Urzędu uznał wobec tego, iż Bank nie wywiązał się z obowiązku zamieszczenia we wzorcu umowy o kredyt konsumencki wszelkich informacji o skutkach przedterminowej spłaty kredytu. Wprowadzenie zadeklarowanych w piśmie z dnia 08 czerwca 2010 r. zmian spowoduje, iż nie będzie już można mówić o naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów.

W odniesieniu do argumentów podniesionych w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim nadmienić należy, iż Prezes Urzędu nie twierdził, iż koszty sądowe i koszty postępowania egzekucyjnego należy indywidualnie uzgadniać z konsumentem. Tym niemniej informacje powyższe winny być zamieszczone we wzorcu umowy o kredyt konsumencki, a nie w załącznikach do niego (nawet jeśli stanowią one jego „integralną część”). Do sytuacji powyższej w pełni odniesienie mają argumenty podniesione przez Prezesa Urzędu w sprawie naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim. Wprowadzenie zadeklarowanych w piśmie z dnia 08 czerwca 2010 r. zmian spowoduje, iż nie będzie już można mówić o naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów.

Zgodnie z art. 104. ust. 1 ustawy prawo bankowe bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje.

W art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych ustawodawca określił przesłanki, które muszą zostać spełnione, aby przedsiębiorca mógł przekazać do Biura Informacji Gospodarczych informację o zobowiązaniu albo zobowiązaniach konsumenta. Ustawa ta upoważnia przedsiębiorców do przekazania informacji gospodarczych wyłącznie wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- zobowiązanie albo zobowiązania wobec tego przedsiębiorcy powstały z tytułu umowy o kredyt konsumencki lub umowy o przewóz osoby w regularnej komunikacji publicznej;
- łączna kwota zobowiązań konsumenta wobec przedsiębiorcy wynosi co najmniej 200 złotych;
- świadczenie albo świadczenia są wymagalne od co najmniej 60 dni;
- upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez przedsiębiorcę listem poleconym, na adres do korespondencji wskazany przez konsumenta, a jeżeli konsument nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zameldowania konsumenta na pobyt stały lub czasowy, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do Biura Informacji Gospodarczych, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych w art. 14 ust. 1 wprowadziła niemalże identyczne warunki upoważniające przedsiębiorców do przekazania informacji gospodarczych odpowiednim biurom:

- zobowiązanie albo zobowiązania wobec tego przedsiębiorcy powstały z tytułu umowy o kredyt konsumencki oraz umów, o których mowa w art. 187¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.);
- łączna kwota zobowiązań konsumenta wobec przedsiębiorcy wynosi co najmniej 200 złotych;
- świadczenie albo świadczenia są wymagalne od co najmniej 60 dni;
- upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Uznać zatem należało, iż art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych stanowi odpowiednik obowiązującego wcześniej art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. W związku z powyższym wszelkie stanowiska doktryny lub orzecznictwo, zarówno sądów powszechnych jak i administracyjnych, odnoszące się do art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych będą miały również zastosowanie wobec art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

W przypadku określonym powyżej przedsiębiorca może przekazać do Biura Informacji Gospodarczych wyłącznie następujące informacje gospodarcze dotyczące konsumenta – określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz zobowiązania – określone w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Zgodnie z art. 2 tej ustawy przez informację gospodarczą rozumie się następujące dane dotyczące:

- osoby fizycznej: imiona i nazwisko, adres miejsca zamieszkania lub adresu do doręczeń, numer PESEL lub innego numeru potwierdzającego tożsamość, seria i numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- zobowiązania pieniężnego: tytuł prawny, kwota i waluta, kwota zaległości, data powstania zaległości, informacji o postępowaniach dotyczących zobowiązania, informacji

o kwestionowaniu przez dłużnika istnienia całości lub części zobowiązania, daty wysłania listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura informacji gospodarczej, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura, informacji o zbyciu wierzytelności, innych informacji przekazanych w trybie i na zasadach określonych w art. 18.

Bank umieścił natomiast we wzorcu umowy zapis, który pozwala mu na przekazanie w każdym przypadku wszelkich informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Z porównania zakwestionowanego zapisu wzorca umowy z wymienionymi wyżej przepisami wynika, że Bank może przekazać do Biura Informacji Gospodarczych większy zakres informacji gospodarczych niż wynika to z bezwzględnie obowiązującej normy prawnej zawartej obecnie w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Biorąc pod uwagę powołane w niniejszej decyzji unormowania prawne oraz treść zakwestionowanego zapisu wzorca umowy Prezes Urzędu stwierdził, iż Bank bezprawnie narzucił konsumentowi wyrażenie zgody na udzielenie większego zakresu informacji niż wynika to z obowiązujących przepisów prawa.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka niezbędna dla uznania działań Banku za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów została spełniona.**

Ad. 3)

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. sygn. akt III SK 27/07 Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje. Zdaniem Sądu Najwyższego, sformułowanie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów o treści „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów”¹ należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z dostępnym powszechnie wzorcem umowy zawierającym postanowienia, które naruszają obowiązujące przepisy prawa i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę ze Spółką. W tej sytuacji bezprawne zachowanie Przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których

¹ W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Na podstawie art. 137 ww. ustawy straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Obecnie problematyka zbiorowego interesu konsumentów została uregulowana w przepisie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów Przedsiębiorcy.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka** niezbędna dla uznania działań Banku za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona.**

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 tej ustawy.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz przesłanek wydania decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie jej stosowania wskazanych w art. 26 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **Prezes Urzędu orzekł jak w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji.**

Nalożenie kary pieniężnej

Zgodnie z art. 106 ust 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z treści powyższego przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa Urzędu zależy - w ramach uznania administracyjnego – uznanie w decyzji zasadności nałożenia kary pieniężnej wraz z określeniem jej wysokości. Wprawdzie ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednakże art. 111 wskazuje, że ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, bądź praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie na Przedsiębiorcę kary pieniężnej za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów opisaną w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji. Ustalając wymiar kary za powyższą praktykę Prezes Urzędu dokonał w pierwszej kolejności oceny wagi naruszenia, na podstawie której ustalono kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszej kalkulacji kary, a następnie uwzględniając wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające odpowiednio modyfikował ustaloną wysokość kwoty bazowej.

Podkreślić należy, iż nakładana przez Prezesa Urzędu kara finansowa pełnić powinna funkcje: represyjną, prewencyjną i edukacyjną.

Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę funkcję prewencyjną kar, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymać przedsiębiorcę stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Zachodzi zatem konieczność wymierzenia kary o takiej wysokości, która zniechęci przedsiębiorców zajmujących się udzielaniem kredytów konsumpcyjnych do stosowania postanowień umownych sprzecznych z obowiązującym prawem, a tym samym zobliguje ich do bieżącego uaktualniania, stosowanych przez siebie wzorców.

Odnosnie stosowania we wzorcu umowy postanowień, które stanowią naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim – punkt I sentencji niniejszej decyzji, należy przyjąć, iż naruszenie nastąpiło na etapie zawierania kontraktu. Istotą tego etapu jest zachowanie przedsiębiorcy wobec konsumenta wyrażającego zamiar zawarcia kontraktu, polegające na naruszeniu przepisów prawa i wpływające na treść kontraktu. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument zainteresowany ofertą Przedsiębiorcy wyraża zamiar zawarcia kontraktu. Z kolei działanie Przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który zawiera regulacje, które powinny być zawarte w umowie o kredyt konsumencki (zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim) w załącznikach do niej, a nie w treści samej umowy. Konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez Przedsiębiorcę wzorec umowy nie zawierający wszystkich niezbędnych regulacji, nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Mając na uwadze opisaną powyżej praktykę, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż wprawdzie naruszenie nastąpiło na etapie zawierania kontraktu, jednak z wpływem na jego wykonywanie. Na Przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalście ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. Przedsiębiorca stosował zakwestionowany wzorec umów co najmniej od miesiąca grudnia 2009 r.. Uznać zatem należy, iż wskazany okres nie może jeszcze świadczyć o długotrwałości naruszenia.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął ponadto pod uwagę okoliczność, iż Bank po raz pierwszy naruszył ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego względu, nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez Bank zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, opisane w niniejszej decyzji działania – podejmowane przez Bank w zakresie stosowania w obrocie z udziałem konsumentów wzorca umowy pn. „Umowa o pożyczkę” wraz z załącznikami, zawierającego postanowienia, których treść pozostawała w sprzeczności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – powinny były się kojarzyć z nieuchronnością bezprawnego naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Należy jednak przyznać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wyrażonej intencji ww. przedsiębiorcy naruszenia tych interesów. Zebrane w trakcie niniejszego postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie Przedsiębiorcy. Pomimo tego – jak już wcześniej wskazano – samo stwierdzenie

nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia polegająca na stosowaniu wzorca umowy, który zawiera regulacje, które powinny być zawarte w umowie o kredyt konsumencki (zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim) w załącznikach do niej, a nie w treści samej umowy uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% przychodu uzyskanego przez Przedsiębiorcę w 2009 r., co jest równe kwocie (*tajemnica Przedsiębiorstwa*) zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność, iż stosowana przez Przedsiębiorcę praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów swoim zasięgiem obejmowała teren całego kraju. Powyższe należy poczytać jako okoliczność obciążająca, tym samym uzasadniająca zwiększenie poziomu wymiaru kary o 20%.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Bank karę w wysokości 374.341 zł (słownie: trzystu siedemdziesięciu czterech tysięcy trzystu czterdziestu jeden złotych), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych Przedsiębiorcy. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego Przedsiębiorcę, jak i przez innych przedsiębiorców wykonujących usługi bankowe związane z udzielaniem kredytów konsumenckich.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III.1 sentencji niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu uznał, że naruszenie polegające na stosowaniu we wzorcu umowy postanowień naruszających art. 7 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych, a następnie art. 14 ust. 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – punkt II sentencji niniejszej decyzji, nastąpiło na etapie zawierania kontraktu. Istotą tego etapu jest zachowanie przedsiębiorcy wobec konsumenta wyrażającego zamiar zawarcia kontraktu, polegające na naruszeniu przepisów prawa i wpływające na treść kontraktu. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument zainteresowany ofertą Banku wyraża zamiar zawarcia kontraktu. Z kolei działanie Banku to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który zawiera w swojej treści zapisy sprzeczne z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez Bank wzorzec umowy zawierający bezprawne zapisy nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Mając na uwadze opisaną powyżej praktykę, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż wprawdzie naruszenie nastąpiło na etapie zawierania kontraktu, jednak z wpływem na wykonywanie kontraktu. Na Przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalście ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. Przedsiębiorca stosował zakwestionowane postanowienie umowne co najmniej od miesiąca grudnia 2009 r.. Uznać zatem należy, iż wskazany okres nie może jeszcze świadczyć o długotrwałości naruszenia.

Ponadto, Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność, iż Bank po raz pierwszy naruszył ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego względu, nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez Bank zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, opisane w niniejszej decyzji działania – podejmowane przez Bank w zakresie stosowania w obrocie z udziałem konsumentów wzorca umowy pn. „Umowa o pożyczkę” wraz z załącznikami, zawierającego postanowienia, których treść pozostawała w sprzeczności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – powinny być się kojarzyć z nieuchronnością bezprawnego naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Należy jednak przyznać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wyraźnej intencji ww. przedsiębiorcy naruszenia tych interesów. Zebrane w trakcie niniejszego postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie Przedsiębiorcy. Pomimo tego – jak już wcześniej wskazano – samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia polegająca na stosowaniu zapisów sprzecznych z ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej na poziomie (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% przychodu uzyskanego przez Przedsiębiorcę w 2009 r., co jest równe kwocie (*tajemnica Przedsiębiorstwa*) zł.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę okoliczność, iż stosowana przez Przedsiębiorcę praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów swoim zasięgiem obejmowała teren całego kraju. Powyższe należy poczytać jako okoliczność obciążająca, tym samym uzasadniająca zwiększenie poziomu wymiaru kary o 20%.

Prezes Urzędu ustalając karę wziął pod uwagę również okoliczność pozytywnej reakcji Przedsiębiorcy na wszczęcie postępowania poprzez podjęcie działań mających na celu zaprzestanie praktyki. Podnieść należy, iż Bank już w pierwszym piśmie (w którym ustosunkował się do przedstawionych mu zarzutów) zadeklarował chęć współpracy oraz wskazał, iż wzorzec umów w zakresie, w którym naruszał cytowaną wyżej ustawę zostanie zmieniony. Następnie pismem z dnia 08 czerwca 2010 r. (data wpływu – 18 czerwca roku) Przedsiębiorca sprecyzował w jaki sposób dokona zmian stosowanego wzorca umów, aby w powyższym zakresie nie naruszał już zbiorowego interesu konsumentów. Wskazał termin postulowanych zmian (31 sierpień 2010 r.) oraz przytoczył treść zmienianego postanowienia. Wziąć również pod uwagę należało zmianę prawa w powyższym zakresie. W dniu 14 czerwca bieżącego roku weszła w życie ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, która zastąpiła wskazaną w postanowieniu o wszczęciu postępowania ustawę o udostępnianiu informacji gospodarczych. Uznać zatem należało, iż Przedsiębiorca z zadeklarowaniem zmiany wzorca umów czekał do wejścia w życie wspomnianej wyżej ustawy. Powyższe należy poczytać jako okoliczność łagodzącą, tym samym uzasadniająca obniżenie poziomu wymiaru kary o 20%.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu postanowił nałożyć na Bank karę pieniężną w wysokości 155.975 zł (słownie: sto pięćdziesiąt pięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt pięć złotych), co odpowiada (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% przychodu Przedsiębiorcy osiągniętego w 2009 r. i równocześnie stanowi (*tajemnica Przedsiębiorstwa*)% kary maksymalnej. Kara w takim wymiarze jest adekwatna do stopnia

naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara prawidłowo spełni zarówno funkcję represyjną, jak i swoje zadania w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, zapobiegając stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości zarówno przez samego Przedsiębiorcę, jak i przez innych przedsiębiorców wykonujących usługi bankowe związane z udzielaniem kredytów konsumenckich.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III.2 sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punktach I i II sentencji przedmiotowej decyzji stwierdził naruszenie przez Bank art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć Bank kwotą kosztów w wysokości 16,95 zł (słownie: szesnaście złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy).

W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił jak w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania Bank obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji (zgodnie z art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 kodeks postępowania administracyjnego – Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071).

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Jednak w przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479³² § 1 pkt 2 k.p.c., przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury*

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Alior Bank Spółka Akcyjna
al. Jerozolimskie 94
00-807 Warszawa